

ΜΕΤΡΑ ΕΝΟΨΕΙ COVID-19

ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΑ – ΑΝΑΣΤΟΛΗ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΚΑΙ ΚΟΡΩΝΟΪΟΣ

Στο πλαίσιο των μέτρων πρόληψης και περιορισμού της εξάπλωσης του COVID-19, ειδικά μέτρα έχουν ληφθεί αναφορικά με την αναστολή της λειτουργίας των Δικαστηρίων και Δικαστικών Υπηρεσιών στο σύνολο της Ελληνικής Επικράτειας. Οι σχετικές διατάξεις προβλέπουν και ρητές, περιορισμένες εξαιρέσεις υποθέσεων/ ενεργειών, η διενέργεια των οποίων επιτρέπεται.

Κατά το πρώτο στάδιο της χαλάρωσης των μέτρων περιορισμού, επιτρέπεται η διενέργεια ορισμένων δικών χωρίς παρουσία των διαδίκων (με δήλωση παράστασης), καθώς και η λειτουργία των υποθηκοφυλακείων και κτηματολογικών γραφείων.

Παράλληλα προβλέπονται ειδικά μέτρα προστασίας, τα οποία θα πρέπει να τηρούνται στο πλαίσιο της περιορισμένης λειτουργίας των δικαστηρίων, δικαστικών υπηρεσιών, υποθηκοφυλακείων και κτηματολογικών γραφείων.

Δυνάμει της ΚΥΑ Δ1α/ΓΠ.οικ.26804 (ΦΕΚ Β' 1588/25.04.2020) **παρατείνεται** η επιβολή του μέτρου της **προσωρινής αναστολής λειτουργίας των Δικαστηρίων και Εισαγγελιών** και της Εθνικής Σχολής Δικαστικών Λειτουργιών στο σύνολο της Επικράτειας, για το χρονικό διάστημα από **28.04.2020 – 15.05.2020**, για λόγους δημόσιας υγείας λόγω κορωνοϊού. Σημειώνεται ότι τα κατωτέρω μέτρα ισχύουν έως 15.05.2020 με **δυνατότητα αναπροσαρμογής ή διατήρησής τους με νέα ΚΥΑ** ή μέχρι ανάκλησης της απόφασης και έκδοσης νέας με διαφορετική (μερικά ή ολικά) ρύθμιση.

Για τους σκοπούς των κατωτέρω μέτρων, η έννοια της **αναστολής σημαίνει ότι το χρονικό αυτό διάστημα δεν προσμετράται στη νόμιμη προθεσμία.**

➤ Γενικό Πλαίσιο αναστολής

Σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις, όπως αυτές διαφοροποιήθηκαν σε σχέση με το προηγούμενο πλαίσιο αναστολών (ΦΕΚ Β' 1301/11.04.2020), ισχύουν τα κάτωθι:

- ✓ **Αναστολή δικών**
- ✓ **Αναστολή** νόμιμων και δικαστικών προθεσμιών για τη διενέργεια διαδικαστικών πράξεων και ενεργειών (λ.χ. προθεσμία 100 ημ. κατάθεσης προτάσεων νέας τακτικής διαδικασίας, προθεσμίας ενδίκων μέσων, κλπ.)
- ✓ **Αναστολή** παραγραφής των αξιώσεων
- ✓ **Αναστολή** κάθε διαδικασίας και ενέργειας **αναγκαστικής εκτέλεσης** και διενέργειας **πλειστηριασμών**¹
- ✓ Αναφορικά με τις υπηρεσίες και την εν γένει επιτρεπόμενη λειτουργία των δικαστηρίων, λαμβάνονται ειδικά μέτρα προστασίας.

➤ Εξαιρέσεις από το πλαίσιο της αναστολής

Συγκεκριμένες λειτουργίες και διαδικαστικές πράξεις, εξαιρούνται από το γενικό πλαίσιο αναστολών, ως εξής:

- ✓ **Ως προς την Διοικητική Δικαιοσύνη² (Τακτικά Διοικητικά Δικαστήρια, ΣτΕ, ΕλΣυν):**
  - Αιτήματα έκδοσης προσωρινής διαταγής
  - Επείγουσες αιτήσεις παροχής προσωρινής δικαστικής προστασίας
  - Επεξεργασία επειγόντων προεδρικών διαταγμάτων (μόνο για το ΣτΕ)
  - Εργασίες των κλιμακίων προσυμβατικού ελέγχου (μόνο για το ΕλΣυν)
  - Από **06.05.2020** επιτρέπεται η **εκδίκαση των υποθέσεων μόνο με δήλωση** (για τις οποίες οι διάδικοι έχουν δηλώσει ότι δεν θα εμφανιστούν στο ακροατήριο και παρίστανται με δήλωση), ως προς υποθέσεις για τις οποίες έχει υποβληθεί δήλωση **από όλους τους διαδίκους** (κοινή ή ξεχωριστή). Οι λοιπές υποθέσεις **αναβάλλονται υποχρεωτικά** από το Δικαστήριο σε επόμενη δικάσιμο, χωρίς νέα κλήση των διαδίκων που έχουν κλητευθεί νόμιμα.
  - Από **06.05.2020 έως και 15.07.2020** ισχύουν **Ειδικές δικονομικές ρυθμίσεις³** (αρ. 33ο ΠΝΠ, ΦΕΚ Α' 90/01.05.2020): 1) **προθεσμία επτά (7) ημερών**, από την ημερομηνία της συζήτησης (η οποία συζήτηση διενεργείται μόνο με δήλωση μέχρι 15.5.2020), για την προσκόμιση εγγράφων νομιμοποίησης, την υποβολή γραμματίου προείσπραξης και την **κατάθεση υπομνήματος⁴**. 2) **δυνατότητα κατάθεσης της δήλωσης παράστασης ηλεκτρονικά** στη διεύθυνση ηλεκτρονικού

ταχυδρομείου της αρμόδιας Γραμματείας, το αργότερο έως τις 14:00 της παραμονής της δικασίμου⁵.

- Αντιρρήσεις κατά απόφασης κράτησης αλλοδαπού και αιτήσεις ανάκλησης κατά δικαστικών αποφάσεων που εκδίδονται επί των αντιρρήσεων, σύμφωνα με τις διατάξεις του αρ. 76 παρ. 3-6 Ν.3386/2005 (μόνο για τακτικά διοικητικά δικαστήρια – Διοικητικό Πρωτοδικείο)
- Αντιρρήσεις σύμφωνα με την παρ. 5 του άρθρου πρώτου της από 25.02.2020 ΠΝΠ (ΦΕΚ Α' 42), όπως κυρώθηκε με το άρθρο 1 του Ν.4682/2020 (μέτρα πρόληψης, υγειονομικής παρακολούθησης και περιορισμού της διάδοσης της νόσου) (μόνο για τακτικά διοικητικά δικαστήρια – Διοικητικό Πρωτοδικείο)
- Δημοσίευση αποφάσεων
- Διενέργεια διασκέψεων εξ αποστάσεως με τη χρήση υπηρεσιακών τεχνολογικών μέσων, καθώς και επείγουσες διασκέψεις με φυσική παρουσία.

✓ Ως προς την Πολιτική Δικαιοσύνη

- Δίκες ασφαλιστικών μέτρων που έχουν ως αντικείμενο **εγγυοδοσία, εγγραφή ή εξάλειψη ή μεταρρύθμιση προσημείωσης υποθήκης, συντηρητική κατάσχεση κινητής ή ακίνητης περιουσίας, δικαστική μεσεγγύηση, σφράγιση, αποσφράγιση, απογραφή και δημόσια κατάθεση, Ευρωπαϊκή διαταγή δέσμευσης λογαριασμού και τις ανακλήσεις αυτών** (από **28.04.2020**)
- Δίκες που αφορούν την εκτέλεση απόφασης που διατάζει τα ανωτέρω ασφαλιστικά μέτρα ή τα ανακαλεί (ομοίως από **28.04.2020**)
- Ως προς τις υποθέσεις χορήγησης άδειας ή ανάκληση ή εξάλειψη ή μεταρρύθμισης **συναινετικής εγγραφής προσημείωσης υποθήκης**, κατά το χρονικό διάστημα από **28.04.2020 έως και 30.06.2020, διεξάγεται εγγράφως**, κατά παρέκκλιση του αρ. 115 παρ. 2 ΚΠολΔ, και οι διάδικοι παρίστανται στο Δικαστήριο με **δήλωση**, σύμφωνα με το αρ. 242 παρ. 2 ΚΠολΔ (βλ. αρ. 17 Ν.4684/2020, ΦΕΚ Α' 86/25.04.2020).
- Χορήγηση και ανάκληση **προσωρινών διαταγών, χωρίς κλήτευση του αντιδίκου**. Σημειώνεται ότι οι προσωρινές διαταγές που έχουν χορηγηθεί και έχουν ισχύ έως τη συζήτηση ασφαλιστικών μέτρων που δεν εμπίπτουν στις ανωτέρω εξαιρούμενες από τη γενική αναστολή κατηγορίες, παρατείνονται οίκοθεν με απόφαση του Προέδρου Υπηρεσίας, ο οποίος ορίζει και τη διάρκεια της παράτασης των προσωρινών διαταγών.
- Δημοσίευση αποφάσεων.

✓ Ποινικά Δικαστήρια⁶, Εισαγγελίες και Στρατιωτικά Δικαστήρια⁷

- Αυτόφωρα πλημμελήματα, εφόσον αφορά κατηγορούμενο που κρατείται δυνάμει διατάξεων περί αυτόφωρης διαδικασίας
- Κλήρωση ενόρκων
- Κακουργήματα για τους προσωρινά κρατούμενους κατηγορούμενους, των οποίων συμπληρώνεται κατά περίπτωση το ανώτατο όριο προσωρινής κράτησης
- Κακουργήματα, ο χρόνος παραγραφής των οποίων συμπληρώνεται εντός του διαστήματος από την έναρξη της αναστολής μέχρι και τις 31.12.2021. Το δικαστήριο αποφασίζει κατά περίπτωση για την εκδίκαση ή την διακοπή αυτών.
- Δημοσίευση αποφάσεων
- Από **04.05.2020 και ειδικά για την Εισαγγελία Πρωτοδικών Αθηνών**: υποβολή **εγκλήσεων και μηνύσεων⁸**, με ωράριο 09:00 – 13:00, σύμφωνα με σύστημα χορήγησης αριθμημένων εισιτηρίων και εκ περιτροπής κατάθεσης, έτσι ώστε τις ζυγές ημερομηνίες να υποβάλλονται από διαδίκους των οποίων ο τελευταίος αριθμός του ΑΦΜ τελειώνει σε ζυγό αριθμό, και αντίστοιχα κατά τις μονές ημερομηνίες. Εξαιρείται από τα εν λόγω συστήματα η υποβολή εγκλήσεων και μηνύσεων εφόσον συμπληρώνεται ο χρόνος παραγραφής εντός του επόμενου εξαμήνου, καθώς και η τρίμηνη προθεσμία της έγκλησης.

➤ Επιτρεπόμενη λειτουργία – Γενικές Επισημάνσεις

Αναφορικά με τις επιτρεπόμενες, σύμφωνα με τα ανωτέρω, λειτουργίες των Δικαστηρίων, σημειώνονται τα εξής κάτωθι, καθώς και γενικές επισημάνσεις που αφορούν τον χώρο της Δικαιοσύνης:

- ✓ Η λειτουργία των δικαστικών υπηρεσιών και των εισαγγελιών περιορίζεται στις **αναγκαίες ενέργειες** για τη διεκπεραίωση των ανωτέρω.
- ✓ **Προστασία κύριας κατοικίας** από την αναγκαστική ρευστοποίηση-παράταση έως τέλος Ιουλίου (αρ. 1ο ΠΝΠ, ΦΕΚ Α' 90/01.05.2020).
- ✓ Οι **δικαστικοί επιμελητές** επιστρέφουν στα καθήκοντά τους και λειτουργούν στο πλαίσιο λειτουργίας/ αναστολής και εξαιρέσεων των δικαστηρίων, λαμβάνοντας όλα τα μέτρα ατομικής προστασίας.
- ✓ Προβλέπεται **Πρόεδρος Υπηρεσιών και Εισαγγελέας Υπηρεσίας** για επείγουσες καταστάσεις. Είναι δυνατή η τηλεφωνική επικοινωνία, και η έγγραφη υποβολή αιτημάτων – ερωτημάτων.
- ✓ Για πληροφορίες και ερωτήσεις υπάρχουν τηλέφωνα επικοινωνίας αρμόδιων τμημάτων ανηρτημένα στις ιστοσελίδες των δικηγορικών συλλόγων της χώρας και στις ιστοσελίδες των κατά τόπους αρμοδίων Ειρηνοδικείων, Πρωτοδικείων, Εισαγγελιών, και Εφετείων.
- ✓ Οι **πολιτικές υποθέσεις** που είχαν προσδιορισθεί για συζήτηση εντός του διαστήματος αναστολής και δεν εντάσσονται στις εξαιρέσεις, **ματαιώνονται και επαναφέρονται με κλήση ατελώς** με επιμέλεια των διαδικών (εκτός εάν προβλεφθεί διαφορετικά), ενώ οι υποθέσεις της **νέας τακτικής** θα προσδιορισθούν υπηρεσιακά, όπως και οι ποινικές υποθέσεις από τις αρμόδιες εισαγγελίες.
- ✓ **Έκδοση Πιστοποιητικών από Υπηρεσίες Δικαστικών Αρχών** (λ.χ. περί μη δημοσίευσης διαθήκης, περί μη αποποίησης κληρονομιάς, περί μη κατάθεσης ενδίκων μέσων) **ηλεκτρονικά** (μέσω της διαδικτυακής πύλης www.solon.gov.gr) **και ατελώς** (χωρίς μεγαρόσημο)⁹ (βλ. ΚΥΑ 8721 ΕΞ/07.04.2020, ΦΕΚ Β' 1384/14.04.2020).
- ✓ **Περιορισμός δικαστικών διακοπών για το δικαστικό έτος 2019-2020.** Οι δικαστικές διακοπές μόνο για το τρέχον δικαστικό έτος που λήγει στις 15.09.2020, αρχίζουν την **16.07.2020** και λήγουν την **31.08.2020** (αντί για το διάστημα 01.07 – 15.09) (αρ. 18 Ν.4684/2020).
- ✓ Λειτουργία των έμμισθων και άμισθων υποθηκοφυλακείων, καθώς και των κτηματολογικών γραφείων με μέτρα προστασίας για το διάστημα από 28.04.2020 έως 15.05.2020 (ΚΥΑ Δ1α/ΓΠ.οικ.26805, ΦΕΚ Β' 1587/25.04.2020).
- ✓ Διεύρυνση εφαρμογών ψηφιακής δικαιοσύνης (Πρωώθηση Διαδικασιών ψηφιακής - ηλεκτρονικής κατάθεσης δικογράφων, Ηλεκτρονική αποστολή δικαστικών αποφάσεων, ηλεκτρονικό έκθεμα/ πινάκιο για απομακρυσμένη παρακολούθηση υποθέσεων).
- ✓ Ηλεκτρονικό επισκεπτήριο, μέσω της εφαρμογής skype, εφαρμόζεται σε φυλακές της χώρας.
- ✓ Κατά δηλώσεις Υπουργού Δικαιοσύνης αναμένεται νομοσχέδιο με πρόβλεψη Παραγραφής ποινικών υποθέσεων για ήσσονος σημασίας αδικήματα με ποινή μέχρι 1 έτος (πλην αδικημάτων κορωνοϊού) στο πλαίσιο αποσυμφόρησης των δικαστηρίων.
- ✓ Παράταση αναστολής εξέτασης ενστάσεων (κατά των στοιχείων της ανάρτησης) από τις Επιτροπές του άρθ. 7 ν. 2308/1995 (νόμος περί Κτηματογράφησης) έως τέλος Ιουνίου (αρ. 32ο ΠΝΠ, ΦΕΚ Α' 90/01.05.2020).

➤ Μέτρα Προστασίας

Η κατά τα ανωτέρω επιτρεπόμενη λειτουργία των Δικαστηρίων, Δικαστικών Υπηρεσιών, υποθηκοφυλακείων και κτηματολογικών γραφείων θα γίνεται σύμφωνα με τα κατωτέρω **μέτρα προστασίας**:

- ✓ Χρήση μάσκας/ γαντιών μιας χρήσης¹⁰
- ✓ Διαθεσιμότητα αντισηπτικού διαλύματος σε όλους τους χώρους
- ✓ Απολύμανση χώρων δικαστικών μεγάρων
- ✓ Τήρηση απόστασης μεταξύ φυσικών προσώπων κατ' ελάχιστον 1,5 μέτρο
- ✓ Καθορισμός ανώτατου ορίου εισερχομένων ατόμων εντός αιθουσών και εν γένει περικλειστων χώρων, και κανόνας του 1 ατόμου ανά 10 τ.μ.
- ✓ Θερμομέτρηση εισερχομένων σε χώρους δικαστηρίων
- ✓ Ελεγχόμενη είσοδος από αστυνομική δύναμη ή ιδιωτικό υπάλληλο φύλαξης ή εργαζόμενο – υπάλληλο
- ✓ Προστατευτικά τζάμια (πλέξιγκλας) σε δικαστικές αίθουσες και υπηρεσίες υποθηκοφυλακείων/ κτηματολογικών γραφείων
- ✓ Κατάθεση αιτήσεων ασφαλιστικών μέτρων κατόπιν ραντεβού τηλεφωνικών ή με αποστολή μηνύματος ηλεκτρονικού ταχυδρομείου (e-mail), κατά περίπτωση σε μεγάλες δικαστικές αίθουσες και όχι στα γραφεία
- ✓ Είσοδος σε αίθουσες ή γραφεία κατά μόνας
- ✓ Χρονικά περιορισμένη έρευνα (30' ως επί το πλείστον) στο αρχείο των υποθηκοφυλακείων και κτηματολογικών γραφείων, κατόπιν προγραμματισμένου ραντεβού

Χρήση τυχόν ανελκυστήρων με το 40% της χωρητικότητάς τους και με τήρηση απόστασης μεταξύ ατόμων. Σημείωση με αναπροσαρμοσμένο μέγιστο αριθμό ατόμων κατά την χρήση για το χρονικό διάστημα των μέτρων προστασίας.

© 2020, Ρόκας Δικηγορική Εταιρία

Μάιος 2020

¹ Αναμένεται και μετά από 15.5.2020 με νέα ΚΥΑ η αναστολή των πλειστηριασμών κατά δηλώσεις του Υπουργού Δικαιοσύνης.

² Τα εδώ αναφερόμενα ισχύουν ανεξαρτήτως των διαφορών ως Ακυρωτικών ή Ουσίας, όπου δε δεν γίνεται ειδική μνεία και αναφορά, αφορούν το σύνολο των διοικητικών δικαστηρίων (τακτικά διοικητικά δικαστήρια, ΣτΕ, ΕλΣυν).

³ Κατά παρέκκλιση των κείμενων δικονομικών διατάξεων: Ρητά λοιπόν για ΣτΕ, ΕλΣυν, ΔΕΦ και ΔΠ προβλέπεται ότι η δήλωση παράστασης θα πρέπει να έχει κατατεθεί την προτεραία και μπορεί να γίνει και ηλεκτρονικά, αλλά υπόμνημα, νομιμοποιητικά έγγραφα και προείσπραξη μπορούν να κατατεθούν σε προθεσμία 7 ημ. από την συζήτηση. Ειδικά στις διαφορές ουσίας στα ΔΠ και ΔΕΦ διατηρείται η προθεσμία των 3 ημ. για το υπόμνημα.

⁴ Στις διαφορές ουσίας, για τις οποίες ως προς την κατάθεση υπομνήματος ισχύει το άρ. 138 ΚΔΔ (3 ημ. από τη συζήτηση), η τυχόν προθεσμία 7 ημ., από την ημερομηνία της συζήτησης, ισχύει για την προσκόμιση εγγράφων νομιμοποίησης και την υποβολή γραμματίου προείσπραξης.

⁵ Σε θετική κατεύθυνση θα ήταν το μέτρο σταδιακά να επεκταθεί και να γίνει δεκτή και η αποστολή ηλεκτρονικά των υπολοίπων εγγράφων (υπόμνημα, νομιμοποιητικά, προείσπραξη κοκ).

⁶ Τα Ποινικά Δικαστήρια, κατά δηλώσεις Υπουργού Δικαιοσύνης, θα είναι το τελευταίο βήμα στον σχεδιασμό επαναφοράς της δικαιοσύνης, και η λειτουργία τους αναμένεται μετά τις αρχές, προς τα μέσα Ιουνίου.

⁷ Ως στρατιωτικά δικαστήρια χαρακτηρίζονται εκείνα που απονέμουν την ποινική δικαιοσύνη στις Ένοπλες Δυνάμεις. Πρόκειται για ειδικά ποινικά δικαστήρια, στη δικαιοδοσία των οποίων υπάγονται μόνο όσοι ανήκουν στις Ένοπλες Δυνάμεις κατά το χρόνο τέλεσης της πράξης.

⁸ Σύμφωνα με τα αρ. 42 και 51 ΚΠΔ, εκτός του Εισαγγελέα Πλημμελειοδικών μπορούν να υποβληθούν και σε ανακριτικούς υπαλλήλους (λ.χ. αστυνομία). Σύμφωνα όμως με την ΥΑ που δημοσιεύθηκε στο ΦΕΚ Β' 1588/25.04.2020, αρ. τέταρτο παρ. 1 περ. β' (όπως και σύμφωνα με προηγούμενες ΥΑ αναφορικά με την αναστολή λειτουργίας των δικαστηρίων), σε κάθε περίπτωση οι συγκεκριμένες προθεσμίες αναστέλλονται.

⁹ Δεν αφορά κτηματολογικά γραφεία και υποθηκοφυλακεία.

¹⁰ Σε κάποιες περιπτώσεις η παροχή υγειονομικού υλικού γίνεται από τους δικηγορικούς συλλόγους (λ.χ. ΔΣΘ).

Ε π ι κ ο ι ν ω ν ί α . . .

Ρόκας Δικηγορική Εταιρία
Βουκουρεστίου 25 & 25Α, 106 71 Αθήνα
Τ (+30) 210 3616816, F (+30) 210 3615425
E athens@rokas.com